

Bruselj, 18.3.2019
COM(2019) 139 final

2019/0080 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

**o dodelitvi sproščenih sredstev iz projektov v okviru 10. Evropskega razvojnega sklada
za dopolnitev sredstev za mirovno pomoč za Afriko**

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Mirovna pomoč za Afriko je bila prvič vzpostavljena leta 2003 v okviru Sporazuma iz Cotonouja¹ in se financira iz Evropskega razvojnega sklada (ERS), ki ne spada v splošni proračun Unije. Postala je eden od ključnih instrumentov za izvajanje sodelovanja med Afriko in EU na področju miru in varnosti.

V okviru sedanjega 11. ERS je bil mirovni pomoči za Afriko za obdobje 2014–2020 prvotno dodeljen znesek v višini 750 milijonov EUR. Ta znesek, ki je temeljil na obveznostih mirovne pomoči za Afriko v okviru 10. ERS, ni zadostno upošteval velikega povečanja finančnih sredstev mirovne pomoči za Afriko po letu 2012, ki se je nadaljevalo do leta 2015, ko je Komisija omejila financiranje operacij v podporo miru na 80 % višine takratnih plačil ZN napotenim vojaškim enotam in policiji, ki so sodelovale pri operacijah v podporo miru pod afriškim vodstvom. Z uvedbo te zgornje meje so se izplačila sredstev za mirovno pomoč za Afriko stabilizirala, vendar ne zmanjšala, saj so se prihranki, pridobljeni z uvedbo zgornje meje prispevkov mirovne pomoči za Afriko za plačila vojaškim enotam in policiji, izravnali s povečanjem skupnega števila financiranih operacij v podporo miru. Zato so zahteve za financiranje s prispevki mirovne pomoči za Afriko kmalu presegle razpoložljivi znesek. Mirovna pomoč za Afriko je bila do zdaj trikrat dopolnjena v skupnem znesku 835 milijonov EUR. In sicer je šlo za dve dopolnitvi v višini po 150 milijonov EUR (sklepa o tem sta bila sprejeta 24. septembra 2015² oziroma 2. avgusta 2016³) za akcijski program za obdobje 2014–2016 ter tretjo dopolnitev v višini 535 milijonov EUR (sklep o tem je bil prav tako sprejet 2. avgusta 2016⁴) za financiranje akcijskega programa za obdobje 2017–2018. Povečanje zahtev je zlasti posledica nadaljevanja financiranja obstoječih operacij (misija Afriške unije v Somaliji – AMISOM) ter začetka novih operacij v podporo miru (misija Gospodarske skupnosti zahodnoafriških držav v Gvineji Bissau – ECOMIB, Mednarodne skupne združene namenske sile za boj proti skupini Boko Haram – MNJTF, skupne sile držav Sahela G5). V okviru 11. ERS je bilo za mirovno pomoč za Afriko do zdaj skupaj prevzetih za 1 627,3 milijona EUR obveznosti⁵. Ta znesek je precej večji od obveznosti iz prejšnjih ERS, kar kaže na večja prizadevanja ERS za financiranje področja miru in varnosti.

V Sklepu Coreperja z dne 10. maja 2016 o dopolnitvi sredstev za mirovno pomoč za Afriko so določena sredstva, ki so na voljo za mirovno pomoč za Afriko do konca leta 2018, vendar ta sklep ni vključil finančnih potreb za zadnji dve leti 11. ERS, ki ustrezata akcijskemu programu za mirovno pomoč za Afriko za obdobje 2019–2020. Sredstva za obdobje 2019–2020 bi morala pokriti stalne potrebe Afriške unije in afriških regionalnih organizacij za reševanje sedanjih in prihodnjih varnostnih kriz v Afriki. Zagotoviti je treba predvidljivost in trajnost financiranja mirovne pomoči za Afriko. Finančne potrebe mirovne pomoči za Afriko do konca leta 2020 so trenutno ocenjene na 814 860 000 EUR.

¹ Sporazum o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi, podpisan v Cotonouju dne 23. junija 2000.

² Sklep Komisije C(2015) 8627 z dne 7. decembra 2015.

³ Sklep Komisije C(2016) 7258 z dne 17. novembra 2016.

⁴ Sklep Komisije C(2017) 2579 z dne 27. aprila 2017, kakor je bil spremenjen s Sklepom Komisije C(2018) 1258 z dne 23. februarja 2018.

⁵ Ta znesek vključuje 16,5 milijona EUR prostovoljnih prispevkov več držav članic.

Namen tega osnutka predloga sklepa Sveta je pridobiti pooblastilo Sveta za uporabo sredstev, sproščenih iz 10. ERS, za dopolnitev sredstev mirovne pomoči za Afriko z dodatnim zneskom v višini do 445 860 000 EUR, od katerih bo 431 000 000 EUR namenjenih za financiranje potreb mirovne pomoči za Afriko do konca leta 2020, 14 860 000 EUR pa bo krilo odhodke za podporo, ki jih bo imela Komisija. Ta sredstva bodo uporabljena na podlagi razdelitvenega ključa za prispevke držav članic za 10. ERS⁶. Za dopolnitev teh sredstev iz rezerve za uspešnost („réserves non-mobilisable“) bodo uporabljena dodatna sredstva za mirovno pomoč za Afriko iz rezerve nacionalnih okvirnih programov / regionalnih okvirnih programov 11. ERS (369 000 000 EUR).

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Globalna strategija EU⁷ opredeljuje področje miru in varnosti kot enega od ključnih interesov EU, k čemur dodaja, da je varnost v Evropi tesno povezana z mirom v našem sosodstvu in okoliških regijah. Prenovljeno Evropsko soglasje o razvoju⁸, sprejeto leta 2017, uvršča „mir“ med eno od petih glavnih področij in ponovno potrjuje zavezanost EU na pravilih temelječi svetovni ureditvi z multilateralizmom v središču.

Mirovna pomoč za Afriko je eden od ključnih instrumentov za izvajanje sodelovanja med Afriko in EU na področju miru in varnosti v okviru skupne strategije Afrika-EU, ki je bila sprejeta leta 2007 v Lizboni. Na četrtem vrhu Afrika-EU leta 2014 je bilo področje miru in varnosti ponovno potrjeno kot eno od petih prednostnih področij za izvajanje skupne strategije. Na petem vrhu AU-EU novembra 2017 so se voditelji dogovorili o štirih skupnih strateških prednostnih nalogah za obdobje do naslednjega vrha, pri čemer je ena od njih „krepitev odpornosti, miru, varnosti in upravljanja“. Sodelovanje na področju miru in varnosti, ki temelji na novem Evropskem soglasju o razvoju, ki opozarja na povezavo med varnostjo in razvojem, in globalni strategiji EU, ki poudarja potrebo po celostnem pristopu h konfliktom, je zato še naprej v središču partnerstva med Afriko in EU. V tem okviru sta Evropska komisija in Komisija Afriške unije 23. maja 2018 podpisali memorandum o soglasju o miru, varnosti in upravljanju, ki določa okvir za okrepljeno sodelovanje med Afriško unijo in EU pri spopadanju z izzivi na področju miru in varnosti.

Ta predlog bo omogočil nadaljevanje dejavnosti mirovne pomoči za Afriko do leta 2020 ter tako prispeval k ciljem trajnostnega razvoja, zlasti cilju 16, ki je „spodbujati miroljubne in vključujoče družbe za doseganje trajnostnega razvoja, vsem omogočiti dostop do sodnega varstva in vzpostaviti učinkovite, odgovorne in vključujoče institucije na vseh ravneh“.

Mirovna pomoč za Afriko se običajno financira iz sredstev ERS, namenjenih sodelovanju znotraj AKP. Dejavnosti, ki se financirajo z dodatnimi sredstvi za mirovno pomoč za Afriko

⁶ To ne pomeni precedensa za morebitno prihodnjo uporabo sproščenih sredstev iz prejšnjih ERS. To je še naprej predmet odločitve, ki jo sprejmejo države članice za vsak primer posebej v skladu s členom 55 Uredbe Sveta (EU) 2018/1877 z dne 26. novembra 2018 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad.

⁷ Skupna vizija, enotno ukrepanje: močnejša Evropa. Globalna strategija za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije, junij 2016.

⁸ Skupna izjava Sveta in predstavnikov vlad držav članic v okviru Sveta, Evropskega parlamenta in Komisije (UL C 210, 30.6.2017, str. 1): Novo Evropsko soglasje o razvoju – „Naš svet, naše dostojanstvo, naša prihodnost“, 7. junij 2017.

iz rezerve za uspešnost („réserve non-mobilisable“), bodo ostale skladne s splošnimi in posebnimi cilji mirovne pomoči za Afriko, navedenimi v strategiji sodelovanja znotraj AKP⁹.

Dodatna sredstva se bodo uporabila v skladu s pravili in postopki, ki se uporabljajo za 11. ERS. Načrtovanje teh sredstev bo določeno v prihodnjem akcijskem programu za mirovno pomoč za Afriko za obdobje 2019–2020, ki ga mora odobriti Coreper, preden ga sprejme Komisija, kot je določeno v členu 15(b) uredbe o izvajanju 11. ERS¹⁰.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Ni relevantno.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Člen 1(4) notranjega sporazuma o 11. ERS¹¹.

V skladu s členom 1(4) notranjega sporazuma o 11. ERS mora Svet sprejeti soglasno odločitev.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Ni relevantno.

ERS je vzpostavljen z notranjim sporazumom med predstavniki držav članic in predvideva možnost uporabe sproščenih sredstev, če to odobri Svet¹².

- **Sorazmernost**

Predlog in zlasti predlagani zneski temeljijo na celoviti analizi služb Komisije in ESZD. Predlog temelji tudi na predpostavki, da bodo k finančnim prizadevanjem prispevali tudi drugi partnerji, vključno s tem, da bodo države članice Afriške unije postopoma izpolnile zavezo, sprejeto junija 2015 na vrhu Afriške unije v Johannesburgu v Južni Afriki, da bodo do leta 2020 prispevale 25 % k operacijam v podporo miru, ter da bodo prispevali tudi drugi donatorji, vključno z ZN. Poleg tega imajo države članice EU možnost, da prek mirovne pomoči za Afriko prispevajo prostovoljne prispevke.

Afriška unija je julija 2016 sprejela odločitev, da bo za financiranje Afriške unije uvedla dajatev na upravičeni uvoz v višini 0,2 %. Namen te odločitve je, da se prek mirovnega sklada Afriške unije zagotovi zanesljivo in predvidljivo financiranje za mir in varnost na celini. Izvajanje potrebnih zakonodajnih in praktičnih ukrepov napreduje, čeprav v različnih državah članicah Afriške unije z različno hitrostjo.

⁹ Sklep Komisije C(2015) 7766 z dne 13. novembra 2015 o sprejetju strateškega dokumenta za obdobje 2014–2020 in okvirnega programa za sodelovanje znotraj AKP med Evropsko unijo in skupino držav AKP.

¹⁰ Uredba Sveta (EU) 2015/322 z dne 2. marca 2015.

¹¹ Notranji sporazum med predstavniki vlad držav članic Evropske unije, ki so se sestali v okviru Sveta, o financiranju pomoči Evropske unije v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 v skladu s Sporazumom o partnerstvu AKP-EU in o dodelitvi finančne pomoči čezmorskim državam in ozemljem, za katere se uporablja četrti del Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 210, 6.8.2013, str. 1).

¹² Člen 1(4) notranjega sporazuma o 11. ERS in člen 55 Uredbe Sveta (EU) 2018/1877 z dne 26. novembra 2018 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad.

- **Izbira instrumenta**

ERS je edini vir financiranja mirovne pomoči za Afriko na ravni EU. Zaradi pravnih omejitev se obstoječi instrumenti EU, ki se financirajo iz splošnega proračuna Unije, ne smejo uporabiti ne za operacije, ki so vojaškega ali obrambnega pomena, ne za podporo vojaškim upravičencem, razen za krepitev zmogljivosti v podporo razvoju in varnosti za razvoj.

V skladu s členom 1(4) Notranjega sporazuma med predstavniki vlad držav članic Evropske unije, ki so se sestali v okviru Sveta, o financiranju pomoči Evropske unije v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 v skladu s Sporazumom o partnerstvu AKP-EU in o dodelitvi finančne pomoči čezmorskim državam in ozemljem, za katere se uporablja četrti del Pogodbe o delovanju Evropske unije, odloča Svet na predlog Komisije.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje**

Ni relevantno.

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Ni relevantno.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Ni relevantno.

- **Ocena učinka**

Ni relevantno.

- **Ustreznost in poenostavitev ureditve**

Ni relevantno.

- **Temeljne pravice**

Krepitev razsežnosti človekovih pravic pri preprečevanju konfliktov, kriznem upravljanju in procesih po konfliktih je eno od ključnih področij sodelovanja v okviru prednostnega področja „mir in varnost“ skupne strategije Afrika-EU. Memorandum o soglasju med Afriško unijo in EU o miru, varnosti in upravljanju, podpisan maja 2018, dodatno poudarja osrednjo vlogo človekovih pravic, vključno z bojem proti nasilju na podlagi spola, povezanemu s konflikti, pri doseganju miru in varnosti na afriški celini.

V okviru akcijskega programa za mirovno pomoč za Afriko za obdobje 2019–2020 bo pri vseh ustreznih ukrepih posebna pozornost namenjena razsežnosti spola in človekovih pravic. Afriški uniji in drugim ustreznim akterjem bo zagotovljena podpora za vzpostavitev vseafriškega okvira za skladnost na področju človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava, ki se bo uporabljal za vse operacije v podporo miru pod afriškim vodstvom.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Ni relevantno.

ERS ni del proračuna EU.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja ustreza ureditvi, ki se uporablja za 11. ERS, ter tistim ureditvam, ki so predvidene v ustreznih večletnih akcijskih programih. Dodatni ustrezni ukrepi, ki jih mora Komisija Afriške unije upoštevati pri izvajanju ERS s posrednim upravljanjem, so prav tako vključeni v „Kratek pregled“ ukrepov za krepitev Komisije Afriške unije, ki sta ga 15. aprila 2016 podpisali Evropska komisija in Komisija Afriške unije ter ki je bil spremenjen 24. maja 2017.

- **Obrazložitveni dokumenti (za direktive)**

Ni relevantno.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Člen 1(1) predloga določa, da se bodo sproščena sredstva v znesku največ 445 860 000 EUR iz projektov v okviru 10. ERS dodelila za dopolnitev sredstev za mirovno pomoč za Afriko, da se pokrijejo ocenjene finančne potrebe akcijskega programa za mirovno pomoč za Afriko za obdobje 2019–2020.

Člen 1(2) določa, da se bo v okviru zneska iz odstavka 1 največ 14 860 000 EUR dodelilo Komisiji za odhodke za podporo. To je bilo izračunano z uporabo enakega deleža (3,45 %) kot v členu 1(2)(a) notranjega sporazuma o 11. ERS, predvidenega za upravljanje sredstev 11. ERS.

Člen 1(3) določa, da se bodo uporabljala pravila 11. ERS (izvedbena in finančna uredba¹³).

Člen 2 določa datum začetka veljavnosti tega sklepa.

¹³ Uredba Sveta (EU) 2015/322 z dne 2. marca 2015 o izvajanju 11. Evropskega razvojnega sklada in Uredba Sveta (EU) 2018/1877 z dne 26. novembra 2018 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad.

Predlog

SKLEP SVETA

**o dodelitvi sproščenih sredstev iz projektov v okviru 10. Evropskega razvojnega sklada
za dopolnitev sredstev za mirovno pomoč za Afriko**

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Notranjega sporazuma med predstavniki vlad držav članic Evropske unije, ki so se sestali v okviru Sveta, o financiranju pomoči Evropske unije v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 v skladu s Sporazumom o partnerstvu AKP-EU in o dodelitvi finančne pomoči čezmorskim državam in ozemljem, za katere se uporablja četrti del Pogodbe o delovanju Evropske unije¹⁴, in zlasti člena 1(4) Notranjega sporazuma,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) EU je v okviru 11. ERS do zdaj prevzela obveznosti v skupni višini 1 627,3 milijona EUR za mirovno pomoč za Afriko, da bi zagotovila finančno podporo odzivom Afriške unije na sedanje in prihodnje varnostne krize v Afriki. Takšno raven zavezanosti za mir in varnost na afriški celini bi bilo treba ohraniti tudi za obdobje 2019–2020.
- (2) Potrebe mirovne pomoči za Afriko za obdobje 2019–2020 so ocenjene na 814 860 000 EUR.
- (3) Primerno je, da se za zagotovitev financiranja mirovne pomoči za Afriko do konca leta 2020 uporabijo sproščena sredstva iz projektov v okviru 10. ERS.
- (4) S temi dodatnimi sredstvi bi bilo treba financirati dejavnosti mirovne pomoči za Afriko, vključno s podporo operacionalizaciji Afriške strukture za mir in varnost, podporo pobudam za preprečevanje in obvladovanje nasilnih konfliktov v primeru nujnih in nepredvidenih potreb v kriznih razmerah (mehanizem za zgodnje odzivanje) in podporo operacijam v podporo miru pod afriškim vodstvom, ter kriti odhodke za podporo, ki jih bo imela Komisija.
- (5) Ta sredstva bi bilo treba uporabljati v skladu z ustreznim večletnim akcijskim programom za mirovno pomoč za Afriko ter pravili in postopki, ki se uporabljajo za 11. ERS, kot so določeni v Uredbi Sveta (EU) 2015/322 z dne 2. marca 2015 o izvajanju 11. Evropskega razvojnega sklada¹⁵ in v Uredbi Sveta (EU) 2018/1877 z dne 26. novembra 2018 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad¹⁶

¹⁴ UL L 210, 6.8.2013, str. 1.

¹⁵ UL L 58, 3.3.2015, str. 1.

¹⁶ UL L 307, 3.12.2018, str. 1.

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Znesek v višini največ 445 860 000 EUR iz sproščenih sredstev iz projektov v okviru 10. Evropskega razvojnega sklada (ERS) se dodeli za dopolnitev sredstev za mirovno pomoč za Afriko za obdobje 2019–2020.

Od tega zneska se znesek v višini največ 14 860 000 EUR dodeli za odhodke za podporo, ki jih bo imela Komisija.

Ta sredstva se uporabljajo v skladu s pravili in postopki, ki se uporabljajo za 11. ERS.

Člen 2

Ta sklep začne veljati dan po sprejetju.

V Bruslju,

*Za Svet
Predsednik*